

Slesvig, som alt Andet, til os, var en fri, en folkelig Forsatning, og ligesom vor Grundlov turde være vor bedste Anbefaling hos vore vildledte Brødre derovre, saaledes forekommer det mig klart, at det vilde være høist gavnligt med Hensyn til de slesvigske Forhold, at det egentlige Danmark kunde fremtræde, ved Siden af vor folkelige Grundlov, med en Communallov, der vil tilfredsstille Menigmand. Thi hvem er det, vi maae haabe, fortrinsviis at kunne knytte til os i Slesvig uden netop Menigmand? Er det Prælaterne, er det Ridderstabet? Nei! det er netop Menigmand, vi skulle vinde; og igjennem hvad skulde vi vel vinde Menigmand bedre end netop ved, at ogsaa vor communale Ordning er virkelig folkelig? — Da jeg som Forslagsstiller oftere kan tage Ordet, skal jeg ikke nu opholde Forsamlingen længere.

Grundtvig: Da det er min Overbeviisning, at den saameget priste Centralisation eller Sammenførelse af alle et Riges Dele og Forhold i enkelte Skriverstuer, ikke er enten til et Folks Gavn eller til dets Glæde, saa følger det ogsaa af sig selv, at jeg inderlig skulde ønske den formindsket, ja, at jeg skulde ønske et hvert Samlag, større eller mindre, i Landet en langt friere og selvstændigere Stilling, end det har for nærværende Tid. Det er vel saa, at vort Rige i sin største Udstrækning er saa lille, at det ikke vel kan have alt det Fordærvelige ved sig, at centralisere her, som det har havt andetsteds, eller idetmindste ikke saa hurtig bringe Fordærvelse tilveie; men da jeg ikke blot ønsker, at Fædrenelandet maatte være frit for de største Ulykker, men at det ogsaa maatte være og føle sig lykkelig, saa skal jeg ogsaa altid ønske det saa megen, efter det nærværende Talebrug, communal Selvstændighed, som er mulig. Da det derfor ikke har behaget Regjeringen at sætte denne Sag i Bevægelse, hvilket den dog vistnok burde, saa glæder det mig, at den nu er sat i levende Bevægelse her i Thinget selv, og jeg vil haabe, at under alle Omstændigheder den Drøftelse, som den her vil blive underkastet, altid vil være et Skridt, og, da det er det Første, et ikke uvigtigt Skridt til Maalet. Hvad imidlertid Forslaget angaaer, saaledes som det frem-

træder, saaledes særskilt, uden Hensyn paa enten den nærværende Forsatning eller paa den Centralisation, som finder Sted, da maa jeg tilføie, jeg troer ikke det vil være gavnligt, at gaae frem paa den Vej. En høitæret Rigsdagsmand anmærkede nylig, at der vilde staves endeel og maaskee mange nye Embedsmænd, og saalange som man ikke har nogen Udflugt til, at de nye Embedsmænd enten komme til at afløse de gamle, eller, hvad der endnu var bedre, gjøre en heel Deel af dem overflødige, saalange man ikke har denne Udflugt, da er Folket vist med Rette bange for nye Embedsmænd, og jeg er det ikke mindre. Dersom, saaledes som jeg tænker mig, at den nærværende saakaldte Magtfuldkommenhed skulde blive ved at være hos Regjeringen og hos Rigsdagen, og vi alligevel skulle reise et heelt nyt kommunalt Væsen, baade med Sognekredse og Landkredse, da troer jeg rigtignok, vi gjorde Uret. Jeg troer, at det vilde frembringe en Forvirring og Riv, som er til ingen Nytte, men til megen Skade, og jeg troer fremfor Alt, at, om det ikke havde værre Følger, saa vilde det gjøre Folket led og kjed af det Hele. Jeg mener derfor, saalange som vi ikke kunne eller ville indskrænke den Magtfuldkommenhed, som nu findes hos Regjeringen og Rigsdagen, saa at baade Bestyrelsen og Lovgivningen kan udstrækkes, om man vil, til det Allermindste, selv til alle de Hverdagsforhold, som ofte burde overlades til enhver Huusfader eller til enhver enkelt Mand, og som i alt Fald der aldrig burde afgjøres noget Alvorligt om uden i den snevre Kreds, hvor alle Omstændigheder laae for Die og kunde tages i Betragtning, — jeg siger, kunne eller ville vi ikke gjøre saadanne Indskrænkninger i den almindelige Lovgivning og Bestyrelse, da bør vi heller ikke begynde med saadanne Communalindretninger og derved give Løfter eller vække Haab, som slet ikke vil gaae i Dpfylde. Dette seer man gjældende imidlertid blot Betimeligheden af at befatte sig med dette særskilt, men ingenlunde selve Diemedet, der stræbes til, som jeg ikke kan Andet end bisfalde, og derfor maa jeg ønske Sagens levende og ivrige Fremme. Det var i Almindelighed, og hvad nu Forslaget i Særdeleshed selv angaaer, da skal jeg paa det nærværende Trin indskrænke